

Парлалга социалистиг тургузуушкуннун,
чепсээ болур ужурлуг (В. И. Ленин)

бооп турар...
...Бистиң парлагавыс, радио, телевидение хөй чүүлдерни кылып, коммунисттик тургузушкуннуң мурнакчы дуржулгазын неггесдеринге дузаалап, аңгы дайзыннарарың идеолоттуг шургуушкуннарыңа ойтур шавышкыкны берип турар».
(Л. И. БРЕЖНЕВ).

на тапшырма тур. Согуш номузгала-
ны докисап, ол мында дйди:
— Совет парлагга масса чоуну маркс-
ленинизмннн кутуугу идеялары биле
еелген турар. Согуш, септкүүл бошга
алган чокта акимдарда чогуу болуш-
уунары биле алым берге болайт.
Дуртунг амыдыралында, дейсеге,
бала болушкунунары хун бурдас согуш-
уунары биле алым берге болайт. Чогуу
Согуш дугар бурундуке пар-
лааттынган материал буруун ханым-
е тапшык оорюнури, анда хандыкшы-
е кутуга. Бизгын мурункай ма-
лымнары, салгычтарынын друктугала-
ны согушундарн номчааш, ош акыя-
икте ажыгалаар эне чогууа. Чамдын
аждилер чакыдын алган согушунарн
е номчун ажыгалаа, чуктуртун кара-
малдык алым берге болайт бар. Ажыл-
ерке кылары-биле калы бодунук поли-
дуртунг билени беидер номч-биле,
агушун-биле аждер оорюнури эне-
чуга керек боулар.
С.МОНГУШ.

Коммунизм Нордун Доруусуна Прит-
түтүмүр райондагы төртүнчү саамычлардын
биринчи дээр-ге чейин, 1972 чыда саамыч-
лар ортузунда калбарган чарыкча ош
тыралаар, «1972 чыда райондун эи-
тергин саамыч» деп атты чегин алган.
Сүт бүдүрерин болган белектерин көтүр-
дүрүн дөш калбарган Бүгү-зынделдин со-
циалисттик чарыкчыга киришкен, ош
акымдан турары «Коммунизмге орук»
холкостун Кужур-Чыраа сүт-барак фер-
масын курууна катышкан. Бүгү-зындел-
чыга кыйгырарын күндүзгөн. Саамычлар
коллективин алган хузаагынчын күөсүдөн
сүт музургу акымдан турар. Сүт саамыч
дык бирги квартал планын ферма
жигүүстөн. Фермада коку агитация
алыг турсу турган. Бесед, солун
омчулгасы доктаамал чөрүп турар.
Ферманын кулууна саамычлар болган
сине-да мал акымдан чарыкчыга
алган, элинин кызыгына дагуагыла
дыгына, материалдардын допчула-
масын чыгытканчыга. Нолчун Лоджук

БИСТЕ МЫНДЫГ

Кооптативдик айма-
амыдардын чырымды
көргүзүп таазы-бизе
респонденттердин партия,
профсоюз болгон ком-
сомол органдарынын
органы «Херекетке»
деп хана солугу улуг ху-
дуккасы чечип алынган. Бо-
лгондун өзүндө баары угу-
шпанын, шешерин, каас-
таттынын, ай-шайда док-
таамал үнүп турар. Ош-
но респонденттер болгон
чөйрөдө иштин амыда-
ралынын, күп-аңылы
чөйрөкөнүнүн, мур-
накты кыялынын, коо-
чу аймакдарынын ар-
а-дурагы азымын дуга-
а-а солугу болгон
болгон өскө-да тама-
лар материалдарын кыя
бо-ла моттум.

чүрүктү. «Комсомолу
проекттору» баа үчүн ту-
ра. Окуу коллективте ком-
сомолу организациалык
уагдуу түрүр. Солун ай-
саянда үчүн, комсомол-
чу-анияктарың ажилы-
да чедер, четтестериң фо-
тошпараттың дуазы-биле
көргүзү калган. Бу чыл-
дың баштайткы айларында
фотосолу коллективте ке-
жигүнериңиз болтш
комсомолчу-анияктары м
ГТО нормаларын дуажа-
рынга кыркылган солуң
кышкар чымырын көргү-
зүңүз, фотосолуң кыш-
кар бозуңукара чымыр-
кышкар кышкарлаттың-
май, садат организациа-
ларында, оларын ажи-
лында кол четтестериң
илеректен фоточүрүктүң
көмөрдериң үчүрү
турары көчүтү солдур.

Оң солуң үчүрүлгө-
ниң көрүлүштө. Иңда
респоблестрүктүң Кизил-
да садат базамында ма-
газиниңге, столоняалар
ажилаар дериң-херексе-
дериң ажиң чери шы-
жал, кадалган турарын
турукка тартып кал-
тырарың. Оң дарамында
түгүл билең ол болур
би.

электр-чигуурлар, 17250
рубльдан 8 тонна хөндир
аргачмын, 1965 чыгдан
бээр чыдар 700 рубль түг-
нүг тракторга хөргөглөр
артык кезектер, 3100
рубль түгнүг мыйс рама-
лар дэш өске-даа улуг
өртөктөг баранынның
баазаның уудурукчуларын-
ның туруузу и а я
үрешин туруузу и а я
биз шүгүмүзүн. Бо кала
солуг чырыкче үгөн
соонда, республибозуң
баштар чери хурай кы-
гып, анда баазаның ха-
рымысалыг амылдамчы-
ларын кедирткен, ук
четистерни дарый жай-
дагырын хуэтекен.

«Комсомолу-про ж е к-
торнуң» дарааында үңү-
ругешигез республибозуң
туугу-сөзүмүзүң
аында бод туугу эгесте-
тарында четпес амыла-
рын делгердег көрүгүр
дип планнп турар. «Ком-
сомолу» прожесторунуң
ажыкшыга комсомолчулар
Г. Тарбастаев, Л. Тама-
ровская, Р. Божарева,
В. Горлов олар идеяй-
лпг кирип турарлар. Бо
ажылга чурук тыгтырык-
чыг, товаровед Гратсий
Тарбастаев аң секкид
дег кирип келгенин өө-
рү мактап турар.

Б. САТ.

«Сүт-Хал» корпорациянын даштында дозулар, плазкатор, кыйгырлыр кайы хой. А корпорациян иштатке мыр бээр болузууса, кыда «Маджы», «Механизатор» деп хала солунуларын до-раал-па эскерип каар быр.

Хала солунулар ай са-мында доктаамал үгүп, сохотугу акмы-ишчиле-рунун мурундо саага-гай соруулаа итуде-ринче оларын эвлетден-турар. Хала солунуң «Механизатор» деп үдү-ругтегинче чаксы тары-гага сохотугу механи-заторларынчын катпар белегеттегин, огу органи-

А «Малчыны» дей союу-
га малчыларыны хойку
бригадаларыны ачы-ыкин
корушуп келген. Оон
союгу удуурунуны со-
юсту малчыларыны
социалист чарыгына
турасаткан. Малчы бу-
рунууну коргуштуруни
ныда тодарай чымытка.

Ол шыкан Сит-Хеэ ко-
до Советини чынында
питуге организационна
ны союугурунуну
Орлусту бу-бденкей-
кюде организацианн «Кро-
кодил» дей моодуугу бу-

гаш шүтүмүздөйгөй со-
лук чүрттакты чоңуң
коммунисттик киниздил-
гезине уагд салдырың че-
дирин түрүр. Ооң арынага
хой-ниятиңиз кырум-туру-
муң үзрөз жий-тангыс
аракатыларың, чалгалары-
ң, оорларың туруву-
шайы, шүтүмүздөй турары
чөрсө солуу. Ооң арын-
га шүтүмүздөйгөй кийи-
лериң көдөс Советтик
күтүсөмүзгө чүтүталаң-
кыш, чогуру хөмчөгдериң
ап түрүр.

«Сүт-Хөл» совхозтоң
партия организациясың ха-
на параджагыңың аякы-
лың экижидер таламы-
га чогуру хөмчөгдериң ала-
тангыңың сооңга бо ажы
мычадар экижес.

Б. ОНДАР.

Чөөн-Хөмчик район.

1931 чыл турган. Амгы
бистиги «Шин» согузуну
мичаары «Ууш» (Шин)
деп ат-бисе моол дылга
парлаттын турган. Ко-
доге турган дынчан ту-
рарга, Москвада нацио-
нал-колониалдыг айтыр-
лар талазы-биде эртем-
шынчылыг институтунун
эртем ажамдачылары чаа
тым бижикти чогаалдын
турган дышчалды тургу-
заар. Ог болза топунун уг
нуругу бижик билбес тур-
да, моол бижик билер
ийн-чангыс кижилерин
Барыин-Хенчик кожу-
унун Коп-Сок сумуунда
чутаалан тургузааны оз.

— Кожун товуны чаа
бижик оорениринин ийм
ай хуусалыг тургууду бо-
лур, апаа кожуундан ал-
дан кижик ооренид — зен.

сураг тыптып келген. Бистин сумадын аяла өөрчөндүрүлгөндөй дөрт катмарга күүсөтүлгөндөй болгон. АССР-нин Министрлер Чөвүлөзүндөй дарганын орадакчысы турган, ам персоналдык пенсиялар Х. А. Ачмыча баса оларын арамынча бар турган. Олар өөрчөнн эгези бергенде, мен бодуна ала турган-даа болукта, олар-биле өздө тыла бижикти кирип өөрчөн эгезден мен.

«Ушун» содулунун дөртүгү арнынча таа тыла бижик-биле тыпалал, бичин кезинде-кезинде кылдыр тууларын парзал эгезден. Мылчар парлаарынн хемди-чөөгү улам ула-дыр, парлаарды улам уладыр, парлаарды содууде арнын содуун таа бижикте

Шүүт-л

бүрэн шилээн.

Оод соонда хаа бижикке өөренин алган кижн сен дээ, мени бижик бидбес чоруктуу зүтэуларынын болгуунуге башкылаар кылдыр аалдыр кезидип турдуккан. Кып турган чүве. Менээ үш аал берин каан. Бир аалга-ла кийичин, хондуу башкылаач, оод даразында аалга баар. Шап мычалдыр, онап каан аалдырын кам удаа эргин чүве болгай. Ылчларда аалдырда шымырак дзон огте тыга бижик башкынын онап каар, алаа хонуп-дүжүп, чөмөнни турар чүве.

Өгөстиде, ному бар аяас.

СЭПК Кызыл хоорай комитетиниң чанында марксизм-ленинизмниң кеңизин университетиниң журналистика салбырын бо бунтайра 35 кижи доозуп турар. Ол — эң баштайгы доозучулар-дыр. Апрельдин сөөгү хуннериниң бирээзинде олар журналистикага баштайгы экиземини туткан. Дыңачакчылар ышларда уезиде быжгы билгилгин нүргүскенер. Олардан 20 алыгы кижи 5—4 демединер алган.

Ылыгыны дыңачакчылар Г. Грешных, Е. Кара-оол, И. Белоконь, Г. Слесарева болгаш ескелерниң-дээ харыялары экем коммиссиязындан бедик унелелди алган.

Баштайгы бо доозучулар кижи чыл бурунгаар өөренип кидиге-ле нийтими-биле

доосуке чедир чүгө журналистикага
звас, өскө-даа эртемге уруг соңуураг-
дын, идеялиин көргүсүенер. Бу сал-
бырың дыңкачыларыңдан өрөңп
доуз турар мергежилик талазы-биле
солунарга материалдар бижкириңче
улуг чүткүдүл, идеялиг хунузда хей.
Олары совет парлагла эштер аадыры
өрүүңчү. Ыдыңгыларга - К. Сат,
К. Даныш-оол, Б. Савыр, - Ч. Серен-оол,
Г. Грешных болгаш К. Бижен олар ха-
маадыр.

ЧУРУНТА: журналистика салбырың
баштайгы доозучулары (солгай та-
лыздан) — Е. Кара-оол, М. Биче-оол,
Г. Грешных, К. Сат, К. Бижен.

А. СОЛУНАМЫН фотоз

Чарык чер кыялга торут-
диген кижиге оод азын э-
че аргын, эч-эче үнелет. Би-
ниги кийки өсүп доругу
өсүп, Ашылк салалды өсүп,
ом-билгилгя кижилер кыл-
дар өсүрдри — башкалар-
чиг херэ. Балыкгерлриг дел-
миверича, орутку ажайдын,
бидиларчыг орунке үзсч
игерге башкаларынга озир-
диг өөреникчилери база-ла
органдалыр.
Мен ам 25 чыл дүзүзүзгя
ашылкан кедим. Ол орук-
те яязы-бүтү бергер-дүз
варыкын, бугу өөрүшкүдү-
дүз турткан аргын чоруду.
Өсч өөреникчилериян

[illegible]

«Шын» солунну чыгагыдып ап, ооң үнгөн нөр бурузун номчуп келгеним бир бээр ам 25 чыл болду. Аразында солуннуң сес-дога сайзырап, утка-шынарыны материалдар парлатып кеткен. Реабилитацияны тиг дугай турарына мурнакты листиг чаа ооң арынагылаан чү ап турар бээр.

чырылып
ланымыштан,
га, социа-
тазы-биле
парлатты-
ен өөренип
ш-ажылдын

Белек Сайын-оловч
пээр» сөөхтүн малчинна
ге дээрге, малчиннына
лун, сөтүүктүн, чагза би
ой сөөлү 13 чылда төт
дан. Бо арындаа ою
чыннарнын таазыдан
кан» деп хомулд кирб
пөтүтүшүн дутагына ола
— Белек Сайын-олов
дуги, алдан чокушталза-
нар чорун турга арес, ка
оолдарыг, могай билбес ки
тагыын бо-ла мактаа тур
нар мрак-узаа чер быдарт
бар болгана оларга уругу
тамыздын чымчытат, улу
лек Саяа дааган азылын
гейиниңи, куудайи-бале

нырышта со
Устунде а
50 чыгам а
дела саянча
өрүн четте
терин дына
Солун, о
кен күсү
лек Сайын-
Чон харым:
ыннары 4
ваным аны
солунары
стияны», о
ны потча
ганнар. Нар
чыларынын
нунда, хуус
солунар, ар

а, сөткүү чедирин турар.
Тыныс аягы-аягы черлерде
жа Белек Сагын-ооловч не
барш, малчынарнын ага
ини алектен чыгыс
турар.

Ауул чагылдыгынын орт
маниязынын уезинде Беле
очук тузургу ачылган.

Турары девискеринн ма
кимпалар «Шына», 37 «Ты
ныс», 25 «Асбет дөштө» деп
алган 5 акемалар «Изе
жыг азы-бүрү жунардан
дамчытын чагылды алган
жыгын дей-ини тардыл
ган почтачыларнын му
рун ионь төңүзүдө төнөр
малдарын хуусазын чы

бүрүн тилчлээн.
Оон соонда чаа бижикке
өөрөнгил аалдар кижик сен
дөөш, мени бижик билбес
чорутуу уузааткырыңны
болгумчуге башкыаалар
кылдыр аалдар кезидип
чорутулду. Кын турган
чүт, мезгел эң ала буу-
рун каан. Бир аалга-ла
кый-уу, хөндүр башкы-
лаш, оон паразитка аал-
га баар. Шак ычылдыр,
онаан каан аалдарын кам
ууга эргинч чүве болгай.
Ычкарда аалдарда шы-
мак дээн өгө тыла бижик
башкымын онаан каар.
аала хонуп-дүжүп, чөмө-
нүн турар чүве.

Өлөңгөтте, ному бар аял-
сы.

жыгынган «Шыңга» тыя
жыгын-биле бичигден
парлаан чүтүрден уаусуна
номундуз бис. Солуну моо
дугда түтө болгондо, ону
чүтүрден алган кижиле-
дэр кол болулар, мынганга
авдалар аравымын чыгыс
солун шынты берген болза,
онун шуна абалымын
Москвада Чоюн чүтүн
уаустарымдын университетинде
жөөс өрөөнүн чораян
С. Аракчаа ден кижиле (боду
моол бижикти база кыс
билер) солун дугаымын
чүтүзүлсө, солун чүтө кол
дективтер пропанагисттер
эвес, харын база колде-
ктивтер организатордор деп,
буларга кыска сураттар
жыгынганга кыска кыска
кыска кыска кыска кыска

чаарда бисие таймашыр-
лап-лаа турар чүве.
Соолуде, тыва бижикти
орус афлантке шылаткын
соонда, бистерге солузну
номчутуру, бижикке өөр-
пни аажок чиней берген.
Ам кээн солуннары, ном-
парны бистин аймактары-
на бижикке аламын. Тагы-
ды аялган номчун турары
биске улау өөрүшү.

Ыңчанга паралага хү-
нү-бие хошбатыр номч-
учуларга баймыр че-
дирбилап, оларны
уган-бадал хоужудеин-
ге, маркестин-ленинча
дагышкыныга улам че-
дискиннериг болурун
күзөөр бис.

С. САДЫКА

болгаш улус ком
материал-техникти
тургузар, ниитилел
ларын сайзыраңгай
кижини кижизидер
ле өндүр улуг со

муниципалитет
дузалакчы
ның ролю

...тияның дайынчы
... совет парлалга-
... ыка улгаткан...»
...авада» солунга СЭКИ ТК-
...айырлыг чагаазыннан).

